

N:o 29.

Af Herr **Reutererona:** Om ändring af 67 § 1 mom. i Konkurslagen den 18 September 1862, angående arfvode för Rättens ombudsman och för sysslomän i konkurs.

Bland nyheter i konkurslagen af den 18 September 1862 intager den nya befattningen af en Rättens ombudsman i hvarje konkurs ett framstående rum. Ehuru jag finner den medföra ringa gagn och lätt kunna undvaras, är det icke min afsigt nu, att söka åstadkomma ett upphäfvande af denna befattning, emedan sådant skulle föranleda en tilläfventyrs för stor och åtminstone ännu icke för det allmänna bästa nödig ändring i den nya ordningen för konkursrens behandling. Men hvad jag anser oundgängligt i detta hänseende, af omtanka för den enskildes rätt och allmän välfärd, är uppställande i lagen af ett hinder deremot, att nämnda befattning hufvudsakligen begagnas såsom ett medel till förvärf genom oskäligt arfvode på den lidande fordringsägarens bekostnad. En dylik åtgärd från lagstiftarens sida ofördröjligen är af den mest tvingande nödvändighet påkallad, om icke det missbruk skall vinna häfd, som mångenstädes beklagligen sig yppat, att arfvodet för rätts-ombudsmannens obetydliga besvär uppdrifves till ett belopp, hvilket står i det mest uppenbara missförhållande till besvärets ringhet, samt att befattningen, för dess vinstgifvande beskaffenhet, med den största äflan eftersträfvast af personer, hos hvilka vinningslystnaden lätteligen fördunklar begreppet om det rätta, hvars talan skall föras af ombudsmannen, en våda desto större när ett sådant förvärfsbegär bemäktigar sig unga män af juridisk bildning, som taga första stegen på domarebanan, hvilket kan grundlägga en böjelse för närighet af den mest farliga egenskap och öfverdrifvet anspråk i allmänhet på ersättning för tjänste-arbete. Det är min öfvertygelse, grundad på erfarenhet, att slika samhällsvådliga följder uppstått och komma att allt mer sprida sin skadliga verkan af konkurslagens stadgande i 67 §, att Rättens ombudsman skall taga en tredjedel af arfvodet för konkursbos förvaltning. Ovedersägligt inledes han här af i frestelse att, om än icke öppet söka verka till arfvodets högsta möjliga förhöjning, åtminstone icke motsätta sig det, utan med öfverseende betrakta de försök, som

göras i en sådan riktning. Emot framgången af dylika högst vanliga bemödanden innebär föreskriften i åberopade §, att borgenärerne sjelfva utsätta arfvodet för konkursboets förvaltning, icke tillräckligt hinder, ty egennyttan är outtömligt uppfinningsrik på utvägar till ernående af sina låga syften, och det är ingen svår uppgift för de borgenärer, som vilja gynna Rättens ombudsman och konkursboets förvaltare, att tillvälla sig magten vid afgörandet af frågan om konkursarfvodet. Det anmärkta missbruket synes mig kunna bäst förebyggas derigenom, att i lagen utsättes ett maximum eller högsta belopp såsom arfvode för rätts-ombudsmans-befattningen samt att åt Rätten öfverlemnas att i hvarje konkurs, med afseende de särskilda omständigheterna, bestämma arfvodessumman till Rättens ombudsman, dymedelst jemväl skulle befrämjas det synnerligt önskvärda mål, att arfvodet till gode män och sysslomän i konkurs måtte likaledes inskränkas inom måttliga gränser samt sålunda konkursbo mindre än för närvarande blifva blottstaldt för sköfving och förödelse, till största förfång för lidande fordringsegare.

Derföre föreslår jag, att Riksdagen beslutar den ändring i 1:sta momentet af 67 § konkurslagen den 18 September 1862, att densamma bör ega denna lydelse:

“Arfvode för konkursbos förvaltning må borgenärerne utsätta antingen till visst af hundra eller efter annan grund, dock må det ej för sysslomän efter tid räknas. Nöjes icke desse eller gode männen med borgenärernes beslut derutinnan eller menar någon borgenär eller gäldenär att arfvodet blifvit för högt bestämdt, lägge Rätten dem emellan som skäligt pröfvas. Rätten skall ock i hvarje konkurs, med afseende å dess särskilda beskaffenhet, bestämma arfvodet till Rättens ombudsman, likväl icke högre i någon konkurs än högst Ettusen Riksdaler. Ej må arfvode njutas förr än gode män eller sysslomän slutlig redö för sig gjort.”

Stockholm den 22 Januari 1867.

Axel Reutercrona.